

**Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara**

Diplomová práce

Plzeň 2024

BcA. Namuunaa Ganbaatar

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

NARUŠENÍ ŘÁDU

BcA. Namuunaa Ganbaatar

Plzeň 2024

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Specializace Kov a šperk

Diplomová práce

NARUŠENÍ ŘÁDU

BcA. Namuunaa Ganbaatar

Vedoucí práce: MgA. Martin Verner
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2024

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **BcA. Namuunaa GANBAATAR**
Osobní číslo: **D21N0088P**
Studijní program: **N0213A310011 Výtvarná umění**
Specializace: **VU – specializace Kov a šperk / MgA.**
Téma práce: **Narušení řádu**
Zadávací katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Tvůrčím záměrem je autorsky reagovat na zvolené téma.

Způsob realizace, materiál, rozměry, technologie výroby a širší osobní náhled postupně vyplynou v průběhu tvorby, po průběžných materiálových zkouškách a konzultacích s vedoucím práce.

Předpokládaným výstupem bude série šperků / objektů o rozsahu minimálně 6 kusů.

Rozsah průvodní zprávy o minimálním počtu 15 normostran textu.

Rozsah teoretické části: **min. 15 normostran**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování DP**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

TĀUBL, Karel. Zlatnictví. 2., přeprac. vyd. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1975. Polytechnická knižnice (SNTL).
KULA, Daniel., TERNAUX, Élodie. Materiology: Průvodce světem materiálů a technologií pro architektky a designéry. 1. vyd. Praha: Happy Materials, s.r.o., 2012. ISBN 978-80-260-0538-4.
KŘÍŽOVÁ, Alena. Šperk od antiky po současnost. 1. vyd. Praha: NLN – Nakladatelství Lidové noviny, 2015. ISBN 978-80-7422-311-2.
SKŘIVÁNKOVÁ, Lucie, Rostislav ŠVÁCHA, Eva NOVOTNÁ a Karolína JIRKALOVÁ, ed. *Paneláci*. V Praze: Uměleckoprůmyslové museum, 2016. ISBN 9788071011613.

Vedoucí diplomové práce: **MgA. Martin Verner**
Katedra výtvarného umění
Konzultant diplomové práce: **MgA. Daniel Jirkovský**
Konzultant mimo univerzitu
Datum zadání diplomové práce: **26. května 2023**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2024**

L.S.

MgA. Vojtěch Aubrecht v.r.
děkan

Doc. MgA. Benedikt Tolar v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 12. září 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vytvořila sama a nejedná se o plagiát.

Plzeň, Duben 2024

.....
Podpis autora

Poděkování

Velice děkuji panu MgA. Martinu Vernerovi a MgA. Danielu Jirkovskému za poskytnuté konzultace, cenné rady a podporu v osobní realizaci.

Velké díky také patří Mgr. Miroslavě Veselé za velkou míru trpělivosti a ochoty po celou dobu studia.

V neposlední řadě bych chtěla poděkovat všem mým blízkým za všechnu podporu.

1. Úvod

V této diplomové práci se zabývám svou potřebou plánovat si své dny a řídit se tím v kontextu s neznámem a s chaosem kolem mě. Tato práce je založena na mém osobním vnímání. Věřím však, že se mnozí s tímto tématem ztotožňují. V průběhu práce se zabývám hledáním původního důvodu k plánování, ale také zkoumáním vztahu mezi řádem a chaosem. Cílem práce je vytvořit sérii šperků, ve kterých se bude propojovat řád s chaosem. Hlavním cílem je, projít si touto cestou bádání, nacházet odpovědi a posouvat se dál.

„Přemíra chaosu nás ohrožuje nejistotou, přemíra řádu zase vede k úbytku zvědavosti a tvořivé vitality“¹

Jordan. B. Peterson

¹ PETERSON, Jordan B. *Řád není všechno: 12 dalších pravidel pro život*. Přeložil Veronika VOLHEJNOVÁ. Praha: Argo, 2021. ISBN 978-80-25736-48-7.

2. Mé dosavadní dílo v kontextu specializace

Vesmír

Vše vzniká, aby mohlo zaniknout.

Svou prací na téma vesmír jsem chtěla znázornit cykličnost světa. Jako základní tvar jsem si vybrala kouli. Je to tvar, který nemá začátek ani konec. Obvodem koule je kruh, který je považován starými Řeky za dokonalý tvar. Zároveň také symbolizuje vznik a zánik. Vlastnoručně jsem tepala nejdříve polokoule z mědi, které jsem spájela dohromady, aby vznikl tvar koule. První jsem nechala celou další jsem nechávala postupně v kyselině dusičné rozleptat. Každou kouli jsem nechávala rozleptat jinak dlouho. Až z poslední koule zbyl jen kousek měděného plechu. Tuto práci jsem dále rozšířila o další dva objekty, které nejdou postupně za sebou, ale samy o sobě dávají možnost postupného vzniku a zániku.

Obrázek č. 1, Objekty „Vesmír“²

² Z archivu autora.

Krása kolem i v nás

Ve své bakalářské práci jsem se věnovala začátku a vytrvání na své cestě, i když je to mnohdy těžké. Je to spíše o učení se novým návykům a jak v nich vytrvat, protože jak se říká, „krása je uvnitř člověka“

Člověka tedy utvářejí jeho naučené návyky. Svou prací jsem popisovala pocity, které toto odhodlání naučit se novým věcem prožíváme, kdy jsou začátky těžké a mnohdy se musíme přemlouvat, abychom na své cestě vytrvali.

Vytvořila jsem sérii sedmi náramků tvořené z profilů kapek, které se postupně přeměňují do kruhu. První náramek ze série je hmotnostně nejtěžší a nejostřejší což je vlastnost, která se s každým dalším kusem snižuje. Každý náramek je protkán barevnou nití, které jsou ozdobou a současně mají symbolizovat mě a mé postupné ztotožňování se s mým cílem. Náramky jsou tvořeny z 365 dílků což můžeme přirovnat k počtu dnů v roce. Tím jsem chtěla zdůraznit, že aby se v nás mohla daná změna udít a stala se naší součástí, vyžaduje to dlouhý čas a trpělivost.

Obrázek č. 2, Náramky „Krása kolem i v nás“³

³ Z archivu autora.

3. Téma

Mým původním záměrem v rámci mé diplomové práce bylo zpracovávat téma narušení řádu v kontextu stavby panelových domů ze 70. let a jejich obývání. Tato architektura se mi zdála příhodná, jelikož byla stavěna z prefabrikovaných dílců v určitém systému, který byl násobně replikován, a to s minimální variabilitou stavebních prvků. To vedlo k rozvinutí kutilství, které umožnilo tyto jednotné prostory alespoň trochu přetvořit a vytvořit tím osobnější prostory.⁴

Po prvních rešerších jsem si uvědomila, že toto téma mi není natolik blízké abych se jím ve své diplomové práci zabývala, i když konotace v tomto tématu nejsou nesporné. Přesto mě dovedla k mému zpracovanému tématu. V průběhu rešerše jsem zjišťovala, z jakých pohledů mohu vnímat panelové domy.

Jedním z myšlenek byl život lidí, jejich každodenní rutina, která je občas narušena něčím novým. Tato myšlenka mě dovedla ke zpracování mého vnitřního boje, s kterým se velmi dlouho potýkám. Abych vás uvedla do kontextu. Už od malička mám potřebu si vše plánovat, zaznamenávat a pak se podle toho řídit. V momentě, kdy byl můj plán narušen, nebo se změnili okolnosti, jsem s těmito situacemi neuměla pracovat a špatně jsem se změněm přizpůsobovala. Možná, že se domníváte, že to je vlastně skvělé mít plán a toho se umět držet, ale opak je pravdou. Když se mi přihodí něco, co jsem nečekala, tak mám potřebu tomu utéct a neřešit to, což je velký problém v dnešní době, kdy se vše mění během minuty. Naučila jsem se s tím pracovat, ale k tomu abychom zpracovali nějaký náš strach, je potřeba zjistit proč daný strach máme, z čeho pramení. Proto jsem se rozhodla zpracovávat toto téma a tím i zpracovat a zjistit něco více o sobě a o svém strachu. Tímto bych chtěla zdůraznit, že na této diplomové práci je důležitá cesta, kterou si procházím při zpracovávání tématu.

⁴ NOVOTNÁ, Barbora. Panelák jako symbol a místo paměti. *MUNI Journals*. 2010, roč. 2010, č. 03, s. 5.

4. Inspirace

Workshop „Hledání esence“

Jako inspiraci po obsahové stránce vnímám Workshop na téma hledání esence, který vedl MgA. Daniel Jirkovský. Na workshop jsme si měli připravit jeden předmět nám blízký. Já si vybrala své plnicí pero, které mě doprovází od základní školy. Je pro mě něco jako schránka na vzpomínky. Mám pocit, že každé slovo, které jsem tímto perem kdy napsala se otisklo do něj a tím přetrvává. To, že byl tento workshop pro mou diplomovou práci důležitý, jsem si uvědomila až v průběhu mé diplomové práce. Při hledání esence jsem došla k uvědomění, že ono pero je pro mě nástrojem, kterým převádím chaotický svět kolem sebe do řádu, který je pro mě jednodušší.

On Kawara

Díla japonského konceptuálního umělce mě zaujmula už na začátku studia na škole umění v Plzni. Oslovila mě konzistentní až obsesivní práce, kterým se zabýval skoro každý den. Uchvacuje mě velikost a obsáhlost všech jeho prací. Připomíná mi, jak je důležitý záznam. Dnes je doba, kdy každý pořizuje fotografie a ty případně sdílí na stories na sociálních sítích. Jsme zvyklí sdílet a zaznamenávat události v našich životech. Ale jak dlouho si je pamatujeme? Zkuste si večer před spaním vzpomenout, co jste daný den dělali krok po kroku a uvidíte, že je pro nás nejobtížnější si vzpomenout na ty nejběžnější věci.

„Day paintings“

„A date painting is simply the painting of the date on which it was made. The language of the text, as with the subtitles, is that of the place where it was made, with the exception of those places, such as Japan and Hong Kong, where roman type is not used for the first language. In these cases, the artist resorts to esperanto. The paintings, in acrylic on pre-stretched canvas, supported on wooden frames 2 inches (5 cm) deep, range in size from 8 x 10 inches (20.5 x 25.5 cm) to 61 x 89 inches (155 x 226 cm). The text, painted in basic sanserif font, is centralized in this rectangle and often involves an abbreviation of the word for the month. If the painting is not finished by the end of the day, by midnight, it is destroyed.“⁵

⁵ WATKINS, Jonathan; DENIZOT, René a KAWARA, On. *On Kawara*. London: Phaidon, c2002. ISBN 0-7148-4104-8.

Obrázek č. 3, On Kawara „Day paintings“⁶

„I went“

V díle I went On Kawara každý den, zaznamenával svůj pohyb na zkopírovaných mapách, které pak zmenšoval a zvětšoval na stejnou velikost a ty ořezával na oblasti, které zahrnovaly jeho bydliště a oblíbená místa. Nakonec jsou mapy dány do samostatných plastových obalů a uchovány v pořadači.

Obrázek č. 4, On Kawara „I went“⁷

⁶ Z archivu autora.

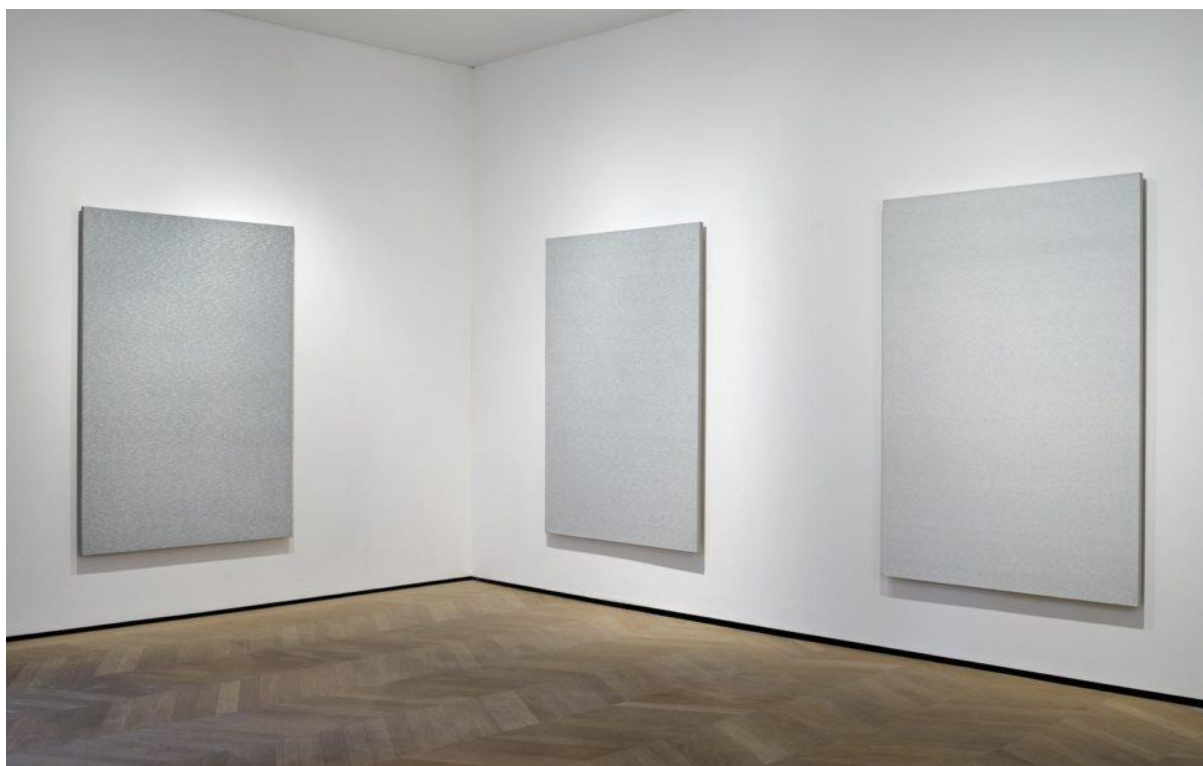
⁷ KAWARA, On. *I went*. Online. In.: Dostupné z: <https://www.krakowwittingallery.com/artwork/i-went/>.

Roman Opalka

„1965/1 - ∞“

Je umělcem, který ve svém díle konfrontoval čas. Roku 1965 započal se svým dílem, kdy na stejně velká plátna s tmavým pozadím maloval bílou barvou číslice od 1 až do nekonečna. V jednom milionu začal Opalka přidávat 1 % bíle do pozadí, což umožnilo chronologické řazení díla. Od doby, co začal pracovat na tomto díle upustil od ostatních a výhradně se věnoval této. Během díla pořizoval nahrávky vlastního hlasu nebo filmy zachycující jeho při práci na tomto projektu.

„While Opalka had already, in various series of works, confronted the phenomenon of time, from 1965 - the start of his project titled 1965/1 - ∞ - he concentrated exclusively on the depiction of time in painting. Unlike On Kawara, in whose Today Series the present takes on a particular status, Opalka seems more interested in actualizing the even flow of time.“⁸

Obrázek č. 5, Roman Opalka „1965/1 - ∞“⁹

⁸MARZONA, Daniel, GROSENICK, Uta (ed.). *Conceptual art*. 2005. USA: Taschen, 2005. ISBN 3-8228-2962-5.

⁹OPALKA, Roman. *1965/1 - ∞*. Online. In: . Dostupné z: <https://www.levygorvy.com/exhibitions/roman-opalka-passages/>.

5. Vývoj konceptu a práce

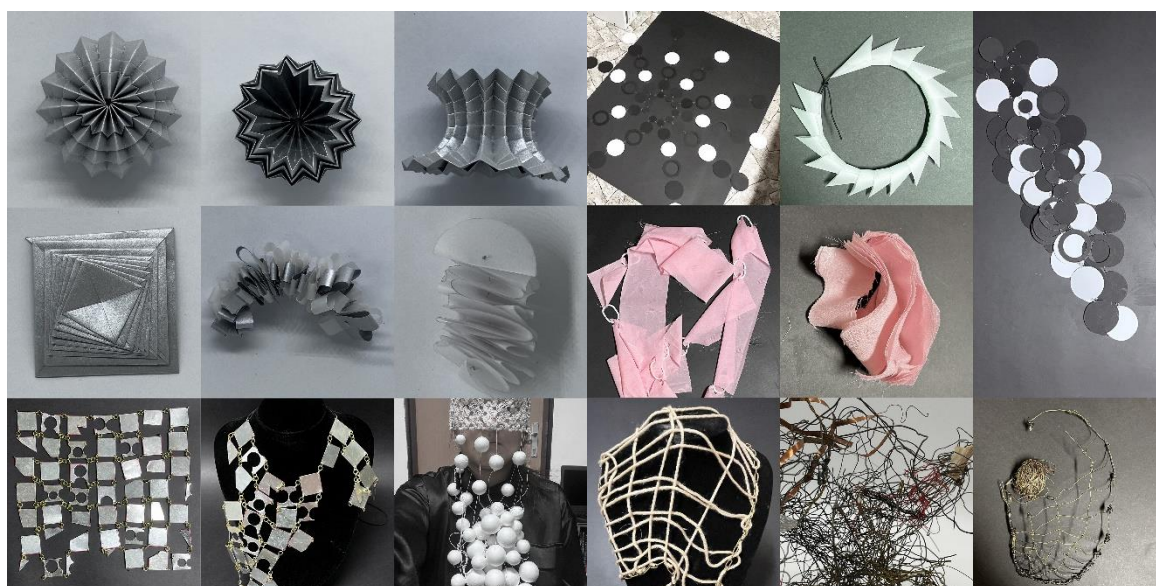
Po celou dobu práce jsem konzultovala s Vedoucím práce MgA Martinem Vernerem a s konzultantem práce MgA Danielem Jirkovským.

5.1. Myšlenková mapa

Svou diplomovou práci začínám zkoumáním slova řád. Z obecného hlediska to může být ústava, církevní řád, rytířský řád, řád prvků i řád v přírodě. Ale co toto slovo znamená pro mě v této práci? Řád je pro mě rutina, plány, smysl, logika, bezpečná zóna. Jeho neodmyslitelnou součástí je chaos, bez kterého by takzvaný řád neexistoval. Jak tedy vnímám pojem chaos? Ze začátku toto slovo je pro mě negativní, představuji si shluk věcí, ze kterého mám tíživý až úzkostný pocit. Po delším pozorování si uvědomuji, že to není vůbec negativní jenom je potřeba se podívat dál. „Uvedu to na příkladů. *V práci se mi často stávalo, že jsem dostala opravdu hodně zamotané řetízky abych je rozmotala. Přesně ta hromádka tenkých řetízků ve mě vzbuzoval pocit negativity, kolik času nad tím opět strávím a jak se to stalo? Byla to frustrující situace, ale během rozmotávání jsem si danou práci vlastně oblíbila, byla to až meditační činnost a pokaždé když jsem rozmotala jeden řetízek měla jsem pocit radosti.*“ Tím chci říct, že ty neočekávané věci se, kterými se potýkáme jsou ty věci, ze kterých máme radost ale také smutek. Nutí nás prožívat každý den jinak.

5.2. Materiálové experimenty a analýza

Materiálovou část práce začínám vytvářením modelů, fotek a videa. Které vychází z myšlenkové mapy vytvořené během zkoumání slov Řád, Narušení, Přizpůsobivost a Chaos. Vytvořené modely dělím na dvě části. První část tvořím převážně z nových materiálů, které zpracovávám podle svých představ. Ve druhé části mám na výrobu dvaceti reakcí na dané téma pět hodin. Zde používám spíše materiály zpracované někým přede mnou, postupem recyklace, s následnými úpravami. Také vznikly fotografie nebo videa zachycující okamžik nebo myšlenku.

Obrázek č. 6, Výběr modelů¹⁰

Následně každý model nebo fotografii podrobuji analýze. Při analýze jsem pečlivě zapisovala každý pocit, který ve mě daný model vyvolal při pohledu, při styku s tělem ale také při jeho výrobě. Také hledám jejich společné aspekty.

Na základě analýzy vytvářím čtyři důležité skupiny pro tuto práci. Řád, Chaos, Pomíjivost a Řád versus Chaos. Poté zjišťuji, co na vyrobených předmětech vyjadřují tyto aspekty. Třídím je do skupin a zkoumám je jako celek. Co mají společného? Kde je onen důležitý moment podle, kterého jsem je dala do této skupiny?

Při zodpovídání těchto otázek se snažím vyjádřit několika slovy, která jsou pro mě nejdůležitější.

¹⁰ Z archivu autora.

Obrázek č. 7, Fotografie z analýzy¹¹

V souvislosti s chaosem mě napadají tyto myšlenky: velké obklopující, do prostoru, absence pravidelnosti, systému a strach. Materiál: papír, látka, kov.

Obrázek č. 8, Fotografie z analýzy¹²

Při pozorování modelů, u kterých jsem viděla a cítila řád jsem si zapsala tyto věci: opakování stejného tvaru, systematický, minimalismus, barva, barevný kontrast, pravidelné, svazující a monotónní činnost při výrobě.

¹¹ Z archivu autora.

¹² Z archivu autora.

Obrázek č. 9, Fotografie z analýzy¹³

Tato skupina Řád vs Chaos je tvořená modely, které při výrobě vyžadovali systém nebo několika násobné opakování jedné a samé činnosti. V závěru však výsledný model vůbec nepůsobí pravidelně.

Obrázek č. 10, Fotografie z analýzy¹⁴

Tuto skupinu jsem pojmenovala pomíjivost, protože se jedná především o fotky a videa, které zachycují moment. Jde o záznam okamžiku nebo určité změny nebo vývoje.

¹³ Z archivu autora.

¹⁴ Z archivu autora.

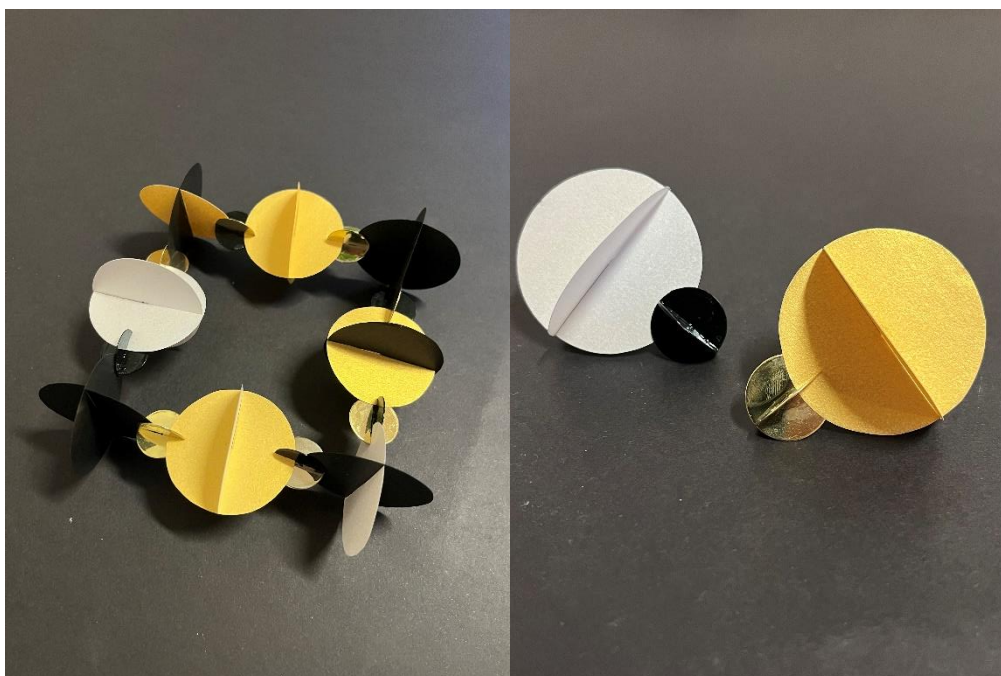
Podle svých slovních vyjádření vyrábím další modely, které představují jednu ze skupin mnou vytvořených v předchozí části.

Obrázek č. 11, Náhrdelník „Chaos“¹⁵

Na téma chaos vytvářím náhrdelník ze zbytků látek a papíru, který používám na své poznámky. Při práci nechávám vše náhodě a pracuji intuitivně bez rozmýšlení kam která část přijde. Jako spojovací materiál zde používám nit.

¹⁵ Z archivu autora.

Obrázek č. 11, Objekty „Řád“¹⁶

Objekty jsou tvořené z kruhů, který je symbolem rovnováhy, celistvosti a řádu. Kruhy jsou z kovu, který je tvrdý a chladný ale také z papíru na, které píšou poznámky a tím vytvářím řád i na papíru.

¹⁶ Z archivu autora.

Obrázek č. 12, Náhrdelník a brož „Řád vs chaos“¹⁷

Náhrdelník je tvořen z plechu, který má tvar čtverce a mezi sebou propojován jednou dlouhou bavlnkou, který pravidelné čtverečky zamotává do sebe a tím vytvářejí dohromady chaos.

¹⁷ Z archivu autora.

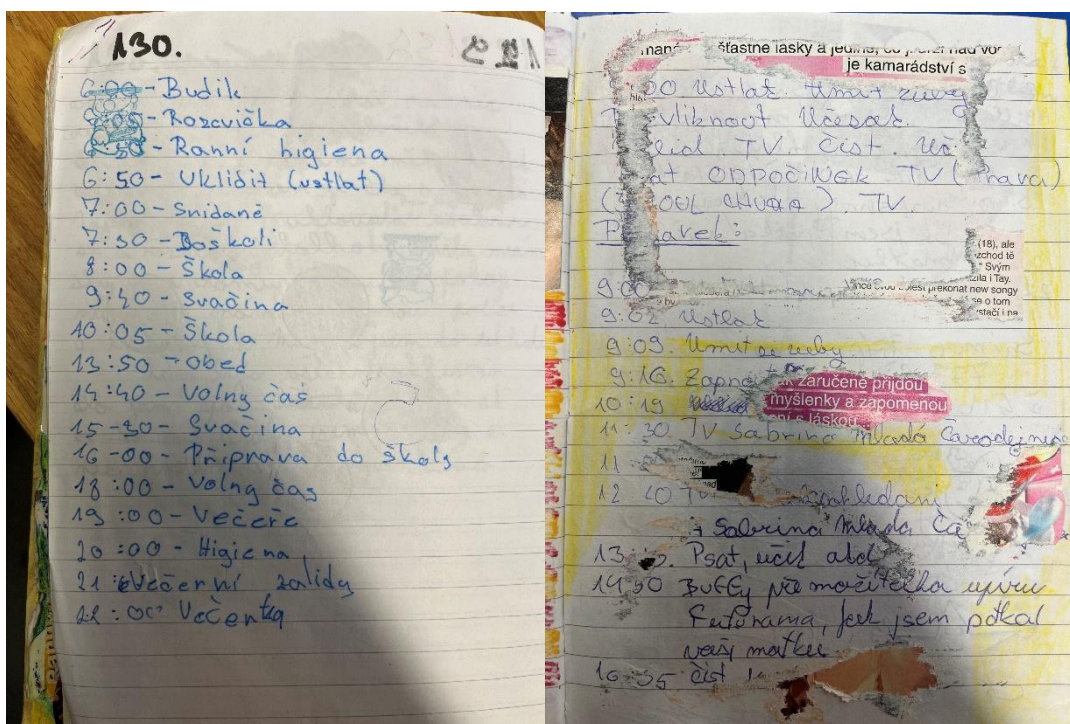

Obrázek č. 13, Maska „Pomíjivost“¹⁸

Na téma pomíjivost tvořím masku z polo zrcadlové fólie, která z dálky zrcadlí ale zblízka můžeme vidět zrcadlení ale i to co se skrývá za fólii.

¹⁸ Z archivu autora.

5.3. Osobní pohled v kontextu s minulostí

Obrázek č. 13, Deník¹⁹

Během vytváření modelů jsem také psala, krátké úryvky z mých vzpomínek. Nejprve jsem si prošla své staré deníky a zápisky, které byly plné vzpomínek, ale také gramatických chyb. Abych se lépe rozvzpomněla, kdy byly ty nejsilnější okamžiky, kdy mi narušení mých plánů vadilo nejvíce jako malé. Při psaní těchto úryvků jsem si také uvědomila z čeho to může pramenit. Do mých patnácti let jsme se poměrně hodně stěhovali. Když jsem ukončila základní školu měla jsem za sebou přibližně osm základních škol. Ne nadarmo se nejspíše říká, že Mongolsko je kočovný národ, národ mě vlastní. To, že jsme se často stěhovali je jedním z faktorů, proč jsem začala dělat pořádek ve svých dnech. Snažila jsem se najít stabilitu a jistotu, až se to stalo mým zvykem. Bez plánování se cítím často ztracená, pohlcená chaosem.

Na základě těchto úryvků, které jsem pojmenovala „Střípky“ jsem vytvořila další modely věnované mým rodičům.

¹⁹ Z archivu autora.

Obrázek č. 13, Náhrdelník „Pro tátu“²⁰

Můj táta je opravář a kutil od malička rozvíjel mou uměleckou stránku a zručnost. Občas mezi mnou a tátou dochází k nedorozumění kvůli rozdílným názorům. Tento stav a pocit jsem znázornila pomocí kovových čtverců, které jsou provrtány a následně navléknuty na šroub, který je utažen maticí. Čímž vzniká tlak, který přirovnávám k tlaku mezi mnou a tátou. Důležitým momentem je, že to, co vytváří tlak je i tím co vše drží pohromadě a zabraňuje rozpadu.

²⁰ Z archivu autora.

Obrázek č. 14, Památník a jehlice „Pro mámu“²¹

Šperk pro matku je pro mě obtížnější, protože jsem nevěděla, jak začít. Po uvážení jsem začala výrobou věcí, které mě matku nejvíce připomínají a mě ovlivnily. První věcí byla kniha po té jehla a nit. V průběhu práce jsem si vzpomněla na svůj památníček z dětství, kde je i obrázek od matky a vzkaz. V překladu “Uč se, uč se a zase se uč” tento text jsem napsala pomocí drátu, když jsem přemýšlela, jak dané objekty spojit a co bych tím chtěla vyjádřit byla jsem zmatená. Proto jsem se rozhodla vytvořit chaotický objekt z nápisu a drátu. Při práci jsem si vzpomněla na to, že si matka vždy o Vánocích zapletla do vlasů třásně, a proto jsem se rozhodla z výsledného objektu vytvořit jehlici do vlasů.

²¹ Z archivu autora.

5.4. Propojení myšlenky s materiálem

Zde přichází moment, kde propojuji své materiálové a vizuální bádání s mým osobním vztahem k plánování a chaosu. Dávám do konfrontace šperky pro rodiče spolu s modely, které zastupují jednu ze čtyř skupin, které jsem vytvořila. Nacházím jejich prvky, které jsou zásadní pro mou diplomovou práci.

Použití papíru na poznámky, který už v sobě i bez psaní vzbuzuje dojem řádu. Když k na něj napíšeme například To Do list tak chaotické myšlenky, co máme v hlavě s tím, že musíme udělat přetváříme do uspořádaného stavu, který jasně vidíme před sebou.

Jehla a nit, která při šití formuje drastický moment narušení látky dírou. Však následně pomocí tohoto otvoru propojuje a spojuje všechny části v jeden celek. V modelech požívám bavlnu jako nástroj k vytvoření umělého chaosu, který má ale skrytý řád jako je skrytý text na jehlici pro mámu.

Shrnutí důležitých prvků z analýzy: papír na plánování, provrtání – drastický moment, uměle vytvořený zmatek, opakování stejného tvaru, uvnitř a vně, skrytý nápis, jehla a nit.

Obrázek č. 15, Náhrdelník²²

Model výchozí pro mou diplomovou práci vychází z mých zápisků v diáři. Protože v nich je řád, který si sama tvořím ale také je v tom narušení mých plánů, které jsou zaznamenány různými škrtnutími nebo zaběhnutím, kdy docházelo k změně plánu. Deníky nebo zápisníky do, kterých píšu své plány nebo myšlenky vnímám jako knihu ve, kterém mohu číst a učit se z vlastních zkušeností. Umožňuje mi vidět to co jsem přehlédla, v dnešní uspěchané době. ²³ Také je to pro mě chvílka, kde mohu být sama se svými myšlenkami a odpojit se od zbytku světa.

Při výběru, z kterých zápisků jsem uvažovala nad denními záznamy **aměsíčními**. Nakonec jsem se rozhodla pro měsíční plán, který umožňuje pohled na nadcházející měsíc z ptáčích perspektiv, vidím vše, co musím udělat a kolik mám času na dané úkoly.

Jestliže, každý deník je další knihou o mém životě, pak je každý měsíční přehled novou kapitolou. Jsou to malé ale významné milníky odpočítávající rok. ²⁴

²² Z archivu autora.

²³ CARROLL, Ryder. *Metoda Bullet Journal: zhodnoťte včerejšek, uspořádejte si dnešek a naplánujte zítřek*. Přeložil Kateřina HARRISON LIPENSKÁ. Žádná velká věda. V Brně: Jan Melvil Publishing, 2019. ISBN 978-80-7555-073-6.

²⁴ CARROLL, Ryder. *Metoda Bullet Journal: zhodnoťte včerejšek, uspořádejte si dnešek a naplánujte zítřek*. Přeložil Kateřina HARRISON LIPENSKÁ. Žádná velká věda. V Brně: Jan Melvil Publishing, 2019. ISBN 978-80-7555-073-6.

Své staré záznamy trhám na malé kousky jako při ničení, které následně propojuji jehlou a nití a tím vytvářím náhrdelník. Výsledek je velmi chaotický a trhání působí až agresivně. Přicházím na to, že ty zápisky by se neměli ničit trháním ale spíše nad tím uvažovat jako o uchovávaný záznam. Obdélníková políčka na jednotlivý den vyrábím z měděného plechu a následně do něj vyřezávám datumy. Při práci přemýšlím nad tím, proč měním původní materiál. Proč to vyrábím z kovu, který spíše zvětňuje mé zápisky a potlačuje plynutí času. Nicméně dokončuji svou práci a jednotlivé destičky propojuji bavlnou k sobě.

Po tomto modelu si ujasňuji, že výchozí materiál pro mou diplomovou práci bude papír, který od pradávna sloužil k zachycení lidské řeči a myšlenky. Tento původně vzácný materiál, který sloužil k uchování historie je dnes podřadným až přehlíženým materiálem.²⁵ I to je jeden z důvodů proč tuto práci vytvořit z papíru. Všechny rešerše, skici, nápady si zapisujeme a kreslíme do našich skicáku. Výsledné práce jsou prezentovány na papírech. Proč neudělat samotný šperk z materiálu, který je nám vždy po ruce **adoprovází** nás při tvorbě.

„Když své myšlenky vyjádříme na papíře, vdechujeme jim život. Ať už to jsou slova, obrázky nebo poznámky. Jen málo nástrojů dovoluje přechod mezi vnitřním a vnějším světem tak hladce, jako hrot pera.“

Ryder Carroll

Zvolila jsem grafický papír Rosaspina bianco 220 g, který je ze 60 % z bavlny az 40 % z celulózy a připomíná svou strukturou ručně vyráběný papír. Tento papír jsem nařezala na malé obdélníky na, které jsem následně ručně přepisovala zápisky z diáře nebo z měsíčního plánovače. Možná vás napadá, proč jsem nepoužila původní skutečné zápisky. Prvním důvodem byla gramáž papíru, která je velmi malá a tím pádem je papír velmi tenký a náchylný. Druhým důvodem bylo, že jsem nechtěla ničit své deníky. Jak jsem již zmiňovala jsou pro mě něco jako knihy z, kterých se mohu učit na základě svých zkušeností a chyb. Proto jsem zvolila postup ručního přepisování každého záznamu bez úprav jde čistě o ruční kopírování. Proč vlastně tolik toho ručního psaní?. Při plánování to je abych si úkoly

²⁵ KULA, Daniel; TERNAUX, Elodie a HIRSINGER, Quentin. *Materiology: průvodce světem materiálů a technologií pro architekty a designéry*. Praha: Happy Materials, c2012. ISBN 978-80-260-0538-4.

pamatovala lépe a při teď při přepisování to je, kvůli lepšímu vnímání toho, co píšu abych si rozvzpomenula, jaký byl tehdy pro mě ten den. Podle jedné studie měli studenti, které si psaly své poznámky ručně mnohem lepší výsledky než ti, co si píšou poznámky do tabletu nebo notebooku.²⁶ Pohyb při psaní rukou stimuluje náš mozek efektivněji, a proto jsme schopni si zapamatovat informace lépe než při psaní na klávesnici.²⁷

Když už jsem měla připravené kartičky začala jsem šít náhrdelníky, na začátku jsem zkoušela spojovat kartičky k sobě ledabyly a chaoticky.

Až jsem se dostala k šití s křížkem přes políčko. Křížek v měsíčním plánování používám jako zaznamenání dnů, které uplynuly. Také jsem začala šít kartičku po kartičce tak jako den po dni. Zde je důležité zmínit i to, že náhrdelníky jsou šity retrospektivně, jelikož celou tuto práci vnímám jako pohlednutí zpět.

Tento způsob šití s křížkem jsem dál rozvíjela tak aby tvořil kruh což bylo umožněno utahováním nitě na vnitřní straně, čímž se objekt stahoval do spirály a následně mohl vzniknout kruh. Při přepisování jsem si uvědomila, že některé dny pro mě byly výjimečnější než jiné nebo jedno celé období proto jsem se rozhodla i tyto dny zaznamenat v náhrdelníku jinak a to tím, že tyto dny budou šity jinak než ty ostatní.

Po zkoušení různých typu a vyhodnocování co a jak vizuálně působí jsem se rozhodla pro variantu. Kdy tyto dny vybočují z řady, což naznačuje to, že sami o sobě tyto dny byly pro mě něčím odlišné a významné.

²⁶ MAYER, Robinson. „To Remember a Lecture Better, Take Notes by Hand“. Online. *The Atlantic*. Roč. MAY 1, 2014. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/technology/archive/2014/05/to-remember-a-lecture-better-take-notes-by-hand/361478/>. [cit. 2024-04-3].

²⁷ MULLER, Pam A. a OPPENHEIMER, Daniel M. The Pen Is Mightier Than the Keyboard. Online. *Sage Journals*. April 23, 2014. Dostupné z: <https://doi.org/https://doi.org/10.1177/0956797614524581>. [cit. 2024-04-20].

Obrázek č. 16, Zkoušky²⁸

²⁸ Z archivu autora.

Při práci na modelech jsem přemýšlela na měsících, z kterého budou tvořeny finální náhrdelníky. Původně mým záměrem bylo začít měsícem listopad 2023, který byl pro mě nejtěžší za poslední dobu. Je to takový milník před a po. Po konzultování jsem přehodnotila toto rozhodnutí a rozhodla se zpracovat posledních 12 měsíců. Tedy Březen, Únor, Leden, Prosinec, Listopad, Říjen, Září, Srpen, Červenec, Červen, Květen a Duben. Také jsem dospěla k nápadu, že by tyto jednotlivé náhrdelníky, by se mohly mezi sebou spojit a vytvořit tak jeden dlouhý řetěz.

Aby to mohly být samostatné náhrdelníky a zároveň se daly spojit v jeden bylo zapotřebí vytvořit zapínání. V první chvíli mě napadlo zapínání z kovu což by samozřejmě bylo nejjednodušší. Při uvažování nad materiálem mě jakékoli využití jiného materiálu, než je papír, připadalo jako narušení celého obsahu. Rozhodla jsem se využít pro zapínání kartičku na které je umístěn název a rok, z kterého daný náhrdelník vychází. Jako nejlepší zapínání se ukázalo, že bude zpracováním typu, boudička vyrobená z vrstvy papíru, kde bude nadepsán měsíc a rok.

6. Postup výroby

Primární materiály

Hlavním materiálem na výrobu série náhrdelníku je grafický papír Rosaspina bianco 220 g v krémové barvě a tenká bavlněná příze v krémové a černé barvě.

Sekundární materiály

Jako sekundární materiály jsem použila lepidlo Herkules, který je na bázi polyvinylacetátu a je určen pro lepení papíru. Lepidlo je použito k navrstvení papíru u zapínání. Dále pak včelí vosk na zpevnění bavlněné příze a v neposlední řadě psací potřeby.

Výroba náhrdelníku

Výsledná série dvanácti náhrdelníku je vyrobena z papírových políček o rozměru 3,5 x 2,5 cm, na kterých je ručně přepsán záznam z daného dne. Tyto políčka jsou k sobě spojovány bavlnou, den po dni v retrospektivním řazení. Na jednotlivých políčkách je znázorněn kříž, který je z bavlny. Celý náhrdelník je ukončen zapínáním z papíru, který umožňuje spojit jednotlivé náhrdelníky v jeden celek jako jeden rok.

Výroba zapínání

Zapínání je vyrobeno ze sedmi vrstev papíru. Prvně jsem nařezala papíry na stejně velké dílky 7 x 2,5 cm což odpovídá dvou dílkům. Následně prořezávám skalpelem jednotlivé vrstvy papíru tak aby když se papíry navrství tak aby prázdný prostor vytvářel vchod a schod, který bude zabraňovat samovolnému vypadávání druhé části zapínání. Vrstvy jsou na sebe lepeny ve dvou vrstvách. Prvně lepím čtyři vrstvy na sebe, které následně zátěžím abych předešla zkroucení papíru. Až je lepidlo zaschlé vytvářím do této půlky dvě díry na bavlněnou přízi a třetí díрку, která neprochází skrz, která je na uložení uzlíku od bavlny a poté s bavlnou dolepuji zbylé vrstvy.

Druhá část zapínání „jazýček“ je tvořen jedním pruhem papíru který je na sebe naskládán a přilepen lepidlem. V přední části, kde se tvoří L. Mezi kratší

části a delší části je vložen tenký pruh papíru a zalepen tak, aby se „jazýček“ neotevíral a vzniknul malý prostor na zatlačení.

Výroba odtrhovacího plánovače

V průběhu práce jsem se rozhodla doplnit svou práci o vlastní odtrhovací měsíční plánovač, který bude ze stejného papíru jako je tvořen náhrdelník, na kterém bude naplánován následující měsíc a bude ho možné prezentovat spolu s výslednou prací.

Nejprve byla vytvořena mříž s políčky o rozměru 3,5 x 2,5 cm, který byl vytištěn na papír. Po ořezání papíru jsem přidala kartonovou desku na zadní část a papíry vložila mezi dvě dřevěná prkna, které jsem následně utáhla ve svěráku horní částí vzhůru. Nanesla tenkou vrstvu lepidla Herkules po celé délce horní hrany a počkala až lepidlo zaschne po zaschnutí jsem opět nanesla vrstvu lepidla a tento proces jsem opakovala, dokud mi nevznikal vrstva lepidla cca 1 mm široký.

7. Výsledná dílo

Výsledná série dvanácti náhrdelníků na téma narušení řádu vychází ze zápisu z mého diáře, který je pro mě předmětem kam zapisuji své zmatené myšlenky a tím chaos v sobě přetvářím do řádu a zklidňuji svou mysl. Zápisky jsou přepsány i s škrtačkami a zabělenými místy, díky čemuž lze rozeznat kdy nastala změna v mém plánu. Také jsou případy, kdy jsem daný plán nedodržela což není většinou zaznamenáno, ale je tam esence narušení, které není vidět. V náhrdelnících můžeme vnímat také drastický moment narušení povrchu papíru otvorem kudy prochází bavlna, která prostupuje celým šperkem skrz naskrz každým dílem a tím propojuje vše do jednoho celku. Některé zážitky a události mohou ovlivnit naše rozhodnutí a chování v příštích dnech, stejně jako nám mohou pomoci růst a rozvíjet se.

U některých náhrdelníků můžeme pozorovat i dílky které nedodržují danou linii a vybočují. Tyto dny byly pro mě něčím zvláštním nedokážu přesně definovat některé dny proč byly pro mě vlastně až tak zvláštní občas to je pouhá myšlenka člověka, která dokáže změnit směr a občas to je událost, která změní chod všeho. Přesto se na konci vždy vracím na danou linku, čímž chci poukázat na to, že ať jsem kdekoliv a děje se cokoliv jsem vždy přesně tam kde mám být.

Listopad 2023 je jediný náhrdelník, který je šit černou bavlnkou namísto krémové jako u ostatních. Pro tento měsíc jsem zvolila černou barvu jako vyjádření ztráty pro mě drahého člověka.

Spolu se sérií šperků prezentují nedokončený měsíc DUBEN 2024 kdy tuto diplomovou práci odevzdávám. V průběhu jsem se rozhodla si vytvořit vlastní odtrhovací měsíční plánovač, který také prezentují s plánem nadcházející měsíce. Čímž bych chtěla poukázat na to, že toto dílo nemusí končit odevzdáním a odprezentováním ale až v moment kdy se rozhodnu, že tento projekt ukončím.

8. Resumé

The resulting series of twelve necklaces on the theme of disruption of order. It is based on a notes from my diary, which for me is the object where I write down my confused thoughts. These thoughts are transformed from chaos within me into order and I calm my mind during the process of taking notes. The notes are also transcribed with crossings out and whitespaces, making it possible to discern when a change in my plan has occurred. There are also instances when I have not followed a given plan which is not usually noted, but there is an essence of disruption that is not visible. In the necklaces we can also perceive the drastic moment of disturbing the surface of the paper through the hole where the cotton passes through, which permeates the whole jewel through every piece and thus connects everything into a whole. Certain experiences and events can influence our decisions and behaviour in the days to come, as well as help us grow and develop.

In some necklaces, we may even see pieces that do not follow a given line and stick out. These days have been something special for me I can't define exactly. In fact sometimes it is just a person's thought that can change direction and sometimes it is an event that changes the course of everything. Yet at the end I always come back to that line, which is my way of pointing out that no matter where I am and no matter what happens I am always exactly where I am supposed to be.

November 2023 is the only necklace that is sewn with black cotton instead of cream like the others. I chose black for this month to represent the loss of someone dear to me.

Individual necklaces can also be combined into a single unit using a clasp that bears the name of the month and year of the necklace.

Together with the jewelry series, they represent the unfinished month of APRIL 2024 when I submit this thesis. In the process, I decided to create my own tear-off monthly planner, which also present with the plan of the upcoming months. By which I would like to point out that this work does not have to end with submission and presentation but only at the moment I decide to finish this project.

9. Fotografická dokumentace výsledného díla

Obrázek č. 17, Náhrdelník „Březen 2023“²⁹

²⁹ Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

Obrázek č. 18, Náhrdelník „Únor 2023“³⁰

³⁰ Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

Obrázek č. 19, Náhrdelník „Leden 2023“³¹

³¹ Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

Obrázek č. 22, Náhrdelník „Říjen 2023“³⁴

³⁴ Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

Obrázek č. 24, Náhrdelník „Srpen 2023“³⁶

³⁶ Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

Obrázek č. 26, Náhrdelník „Červen 2023“³⁸

³⁸ Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

Obrázek č. 27, Náhrdelník „Květen2023“³⁹

³⁹ Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

Obrázek č. 28, Náhrdelník „Duben 2023“⁴⁰

⁴⁰ Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

Obrázek č. 29, Náhrdelník Spojený⁴¹

⁴¹ Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

Obrázek č. 30, Náhrdelník detail⁴²

⁴² Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

Obrázek č. 31, Náhrdelník detail 2023⁴³

⁴³ Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

Obrázek č. 32, Náhrdelník spojený⁴⁴

⁴⁴ Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

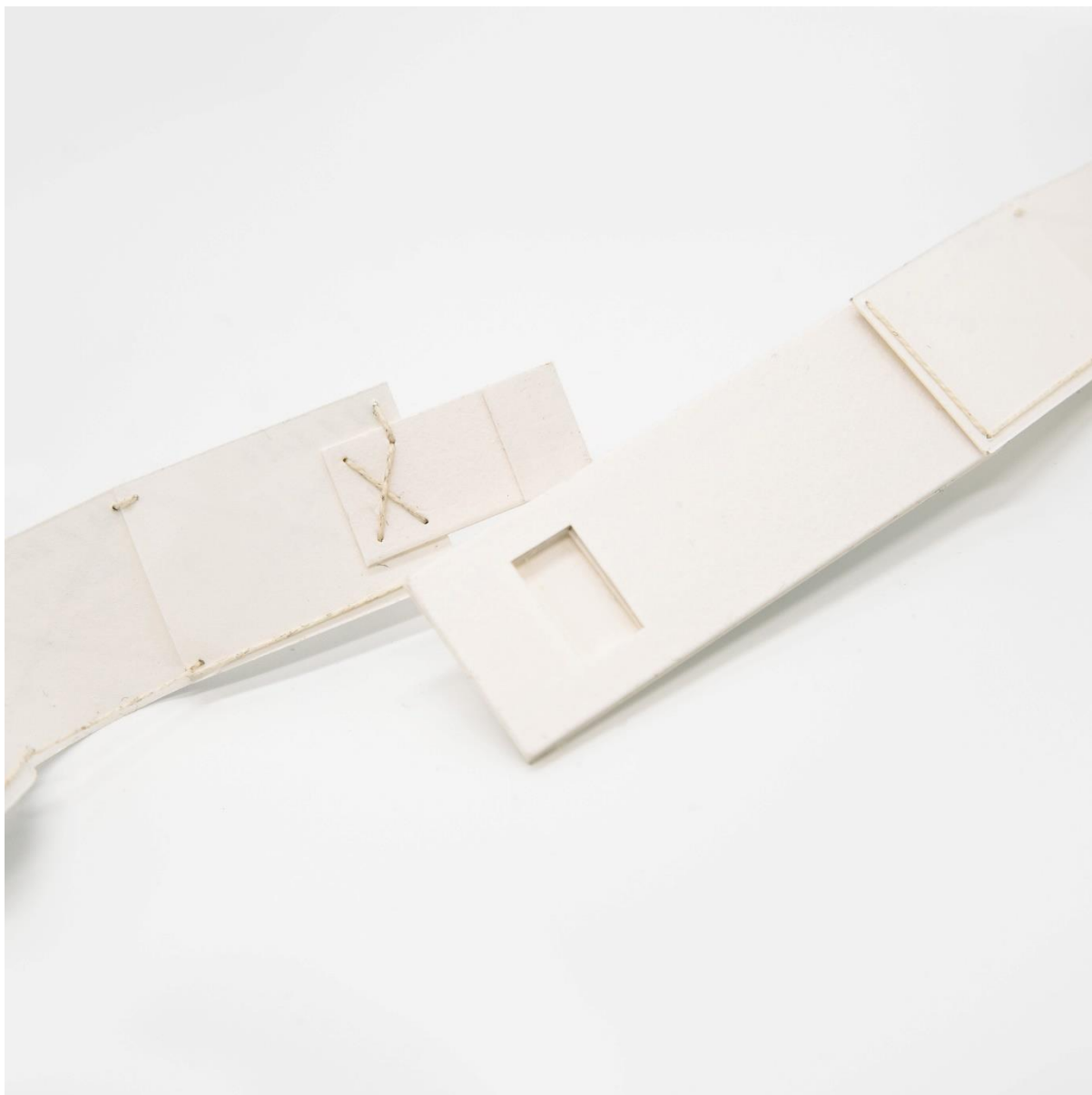
Obrázek č. 33, Náhrdelník detail⁴⁵

⁴⁵ Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

Obrázek č. 34, Náhrdelník detail⁴⁶

⁴⁶ Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

Obrázek č. 35, Náhrdelník detail⁴⁷

⁴⁷ Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

Obrázek č. 36, Náhrdelník „Duben 2024“⁴⁸

⁴⁸ Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

Obrázek č. 37, Měsíční plánovač⁴⁹

⁴⁹ Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

Obrázek č. 38, Náhrdelník Měsíční plánovač⁵⁰

⁵⁰ Z archivu autora, foto BcA. Kristýna Nguyenová.

10. Čerpané zdroje

Literatura

PETERSON, Jordan B. *Řád není všechno: 12 dalších pravidel pro život*. Přeložil Veronika VOLHEJNOVÁ. Praha: Argo, 2021. ISBN 978-80-25736-48-7.

WATKINS, Jonathan; DENIZOT, René a KAWARA, On. *On Kawara*. London: Phaidon, c2002. ISBN 0-7148-4104-8.

MARZONA, Daniel, GROSENICK, Uta (ed.). *Conceptual art*. 2005. USA: Taschen, 2005. ISBN 3-8228-2962-5.

CARROLL, Ryder. *Metoda Bullet Journal: zhodnoťte včerejšek, uspořádejte si dnešek a naplánujte zítřek*. Přeložil Kateřina HARRISON LIPENSKÁ. Žádná velká věda. V Brně: Jan Melvil Publishing, 2019. ISBN 978-80-7555-073-6.

KULA, Daniel; TERNAUX, Elodie a HIRSINGER, Quentin. *Materiology: průvodce světem materiálů a technologií pro architekty a designéry*. Praha: Happy Materials, c2012. ISBN 978-80-260-0538-4.

Internetové zdroje

NOVOTNÁ, Barbora. Panelák jako symbol a místo paměti. *MUNI Journals*. 2010, roč. 2010, č. 03, s. 5.

KAWARA, On. *I went*. Online. In.: Dostupné z: <https://www.krakowwitkingallery.com/artwork/i-went/>.

OPALKA, Roman. *1965/1 - ∞*. Online. In.: Dostupné z: <https://www.levygorvy.com/exhibitions/roman-opalka-passages/>.

MAYER, Robinson. „To Remember a Lecture Better, Take Notes by Hand“. Online. *The Atlantic*. Roč. MAY 1, 2014. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/technology/archive/2014/05/to-remember-a-lecture-better-take-notes-by-hand/361478/>. [cit. 2024-04-3].

MULLER, Pam A. a OPPENHEIMER, Daniel M. The Pen Is Mightier Than the Keyboard. Online. *Sage Journals*. April 23, 2014. Dostupné z: <https://doi.org/https://doi.org/10.1177/0956797614524581>. [cit. 2024-04-20].